

Учреждение «Отдел образования администрации Волжского муниципального района»
Муниципальное общеобразовательное учреждение «Большекарамасская средняя общеобразовательная школа»
Волжского муниципального района Республики Марий Эл

«СОГЛАСОВАНО»:

Зам. директора по УВР

 Михайлова Н.М.

«УТВЕРЖДЕНО»

Директор школы: Микакова В.А.

28 августа 2023 г.

Рабочая образовательная программа
по предмету: родной (марийский) язык
для 6 класса

Программа составлена на основе программы «Примерная рабочая программа учебного предмета
«Родной (марийский) язык для 5-9 классов основного общего образования».

Йошкар-Ола, ГБУ ДПО Республики Марий Эл «Марийский институт образования», 2021 г.

Разработчик: Кузнецов В.В., Кузнецова Н.В., Алмаматова Л.И.

Составитель программы: Ибраева Галина Егоровна,
учитель марийского языка и литературы
первой квалификационной категории

д. Чодраял

Умылтарымаш

Марий йылме - тиде марий калыкын шочмо йылмыже. Марий йылме Марий Эл Республикыште кугыжаныш йылмылан шотлалтеш да общеобразовательный төнежлаште тунемме предмет семын тунемалтеш.

5-9 класслан тун чумыр тунеммашын «Шочмо (марий) йылме тунемме предметын паша программыже тыгай нормативно-правовой документ-влак негызеш келыштаралтын:

- Россий Федерацийын Конституцийже;

- 2012 ий 29 декабрьште лекше 273 №-ан-Ф-3 «Россий Федерацийыште туныктымаш нерген (вашталтыш да ешартыш дене) Федерал закон;

- 1991 ий 25 октябрьште лекше 1807 №-ан «Россий Федерацийысе йылме-влак нерен» Федерал закон;

- тун иктешлыше тунеммашын Федерал кугыжаныш шинчымаш стандартше (2021 ий 31 майыште 287 №-ан куштыкым Россий Федерацийын просвещений Министерствыже пенгыдемден);

- 1995 ийыште лекше Марий Эл Республикын Конституцийже (1-ше вуйлык, 15-ше ст.);

- Марий Эл Республикыште туныктымаш нерген» 2013 ий 1 августышто лекше Марий Эл Республикын Законжо;

- Марий Эл Республикын калыкле политиын кугыжаныш концепцийже.

Программын негызше системно-деятельностный подход шотлалтеш.

Программе «Руш йылме» да «Шочмо (марий) литератур» предмет-влак дене кылдалтын. Программе шочмо йылмым палыше йоча-влаклан ышталтын.

Тунемше тидын дене изинекак палыме лиш. Ача-аван ойыштым кече еда колын, илыш-корныштышт шочмо йылмым тыршен тунемын, удыр-рвезе-влак илышлан кулшо пенгыде умылымашым налыт, уш-акылышт шуаралтеш. Марий йылме школышто – ушан-чолга у тукумым куштымо ушанле йон.

Марий йылме дене туныктымаш пашам кыдалаш школлаш локмо шинчымаш стандартым, Марий шинчымаш төнежын кугыжаныш концепцийжым, Марий Эл Республикын базисный 2010 ийын, этнокультурный компонентан учебный план-влакым, кугыжаныш доктринам, методикын йодмыжым шотыш налын пашам ыштыман.

Паша икте почеш весе ешаралтынак лектеш. Нунын коклаште поснак кулешанже тыгай:

- йылмын сөралжым (сылнештыраме йонжым) палаш да кучылт мошташ;

- эн ончычак кутырымо йылмым лывырташ.

Текстым шкевуя чонымо годым кум тун сомыл чак кылдалтшаш:

- мом каласаш шонымо возышо-ойлышо енлан шканжат, мольланат раш лийже;

- текст логико-композиционный могырым чаткан ышталтше (ик ужаш весе дене кылдалтше, ик шонымаш гыч весе курылтде лектын шогыжо);

- йылме лывырге, чын да ару лийже.

6 классын программыже эн ончычак йылме нерген мутланен налаш, тыгак ончыч тунеммым иктешлен ушештарыме почеш тунемаш темла.

Идалык мучко текст дене паша ышталтеш.

Программан ойыртмезе тыгай:

- школышто туныктымо пашам марий йылме наукин кызыт виянме кўкшытшө деке лишемда;
- тыгодымак түрлө йодыш гыч утларак күлешанжым, йочалан умылаш лийшыжым веле, тунемаш темла;
- теорийым практик дене чак кылдаш
- налме шинчымашым кучылт мошташ корным палемда.

Программе ваш кылдалтше кок ужашлан шелалтеш:

- тунемше йылме наукин түрлө ужашыж нерген теоретический шинчымашым налшаш;
- шинчымашым кучылт моштышаш (тунемше чаткан да лывырге йылме дене ойлен да возен моштышаш, препинаний пале-влакым чын шындышаш).

Йылме лывыртыме паша.

Йылме лывыртыме паша кок йыжынан. Иктыже - йылмын пўтынъ поян йонжым, ты шотыштак синоним мутвундыжым да стиль тўсшым тунеммаш. Весыже - синтаксически кылдалт шогышо текстым шкевуя ыштымаш, ойлен але возен чонымаш. Кўрылтде кутырымо (возымо) йылмым чаткандыме тўн йон-влак тыгай улыт:

а) йодышлан кумда вашмут;

б) түрлө изложений ден сочинений

1. Текст нерген тўналтыш класслаште налме шинчымашым ушештарымаш да келгемдымаш. Текстын темыже да тўн шонымашыже. Анысыр план. Текстын ужашлаже (тўналтыш, тўн ужаш, иктешлымаш). Текстым чонымо йон-влак: каласкалымаш, описаний, шонкалымаш.

Тўрлө ўзгар, кайык, янлык да вольык нерген возымо текст негызеш тичмаш да кўчык изложений.

Иктаж-могай ўзгар, кайык, янлык да вольык нерген описаний сынан, ужмо-колмо, илышыште лийше онай, шке паша нерген але сўретым ончен каласкалыман, грамматический сочинений-влак.

Тунемме предметын содержанияйже тыгай ужаш-влак гыч шога: йылме нерген увер, морфологий (пале мут, чот мут, олмештыш мут, наречий).

Тунемме ий мучко 68 шагат ойыралтеш. Арняште 2 шагат пуалтеш.

Программын чоналтмезе

Кыдалаш школлам ямдылыме марий йылме программе - туныктымо пашаште тўн документ, тудо йоча-влаклан шочмо йылме нерген могай да мынар шинчымашым, тудым кучылт моштымо усталыкым пуаш кўлмым палемда. Программе предметын түрлө ужашыжым тунемме радамым палемда, нунын кокласе кылым класс гыч классыш пенгыдемден толаш йоным ышта.

6 классыште икымше урок финн-угор тукым йылме ешлан пөлеклатын. Тунемме ий кажне классыште шочмо йылме нерген мутланыме дене тўналеш. Тўн шонымаш - воспитаний; марий йылмым, шочмо калыкым йоратыме шижмашым йоча шўмеш чўкташ. Тыгодым мемнан йылмынам тунемме кумылын тўня мучко шарлымыжым почын ончыктыман. Ятыр элын лўмжө лектын кертеш: Финляндий, Эстоний, Венгрий, США, Франций, Японий, Германий, Швеций, Швейцарий. Южыштыжо вузлаште тунемыт, южыштыжо - посна ен-влак. Шкенам йылмына дене кугешныме кумылым ылыжташак тыршыман.

6 классыште шочмо йылмым тунеммаште морфологий кумда верым налын шога, тыште тўрлө ойлымаш ужаш-влак келгынрак тунемалтеш. Программе тыгай раздел-влак гыч шога: 1. Шочмо йылме. 2. 5 классыште тунеммым ушештарымаш.(фонетике, мут кылдыш, тўрлө ойлончо-влак, мут поянлык, лум мут) 3. Пале мут. 4 Чот мут. 5. Олмештыш мут. 6. Наречий. Тидын годымак орфографий, мутын составше да ышталтмыже, пунктуаций йодыш-влакат өрдыжеш огыт код. Тыгак синоним, антоним, омоним нергенат ушештаралтшаш. Кўэмалтше ойсавыртыш-влак денат пашам эртарен шогыман. Тидыже тунемшын кутырымо да возымо йылмыштым пойдара. Текст денат пашам умбакыже шуен шогыман.

Марий йылме курсым тунемме годым **коммуникативный, языковедческий (йылме да лингвистика), культуроведческий компетенций-влакым** шочыкташ да вияндаш йөн уло. Йылме компетенций икшыве-влакын йылме шанчын ужашыже-влакым сайын палымаште, шочмо йылмын сылнылыкшым ужын да кучылт моштымаште шуаралтеш. **Культуроведческий компетенций** калык тўвырам, тудын эртыме корныжым, йылмыжым, калыкын ваш-ваш мутланен моштымыжым почын пуа.Тиде программыште шинчымашым пуымо дене пырля йоча-влакым шонаш таратыше йодыш-влакымат палемдыме, йылме лывыртыме пашалан кугу тўткышым ойырымо.Программыште кажне теме дене шагат-влакым шотлен пуымо, но туныктышо тудым шке семынже кельштарен кертеш. Тидыже классын шинчымаш кўкшытшө дене кылдалтеш. Йылме паша-влакымат вашталташ лиеш. Грамматический сочинений-влакымат өрдыжеш кодыман огыл. Чылажат системыште лийшаш.Эше иктым палемдыде ок лий: шочмо йылмым интеграций йөн дене туныкташ гын, вес предмет дене пеш пйдаде да кўлешан кыл лиеш. Утларакшым руш йылме дене кыл лийшаш.Тыге чонымо программе самырык тукумым шочмо йылмым шымлаш, тудын вий-куатшым чыла шотыштат ужын да аклен мошташ туныктышаш.

Тунемше ий мучашеш мом ыштен моштышаш

- Марий мут поянлыкым классыште тунемме семын тўрлө могырым умылтарен кертшаш;
- 6 класслаште тунемме ойлымаш ужаш-влакым пален да лончылен моштышаш; нунын дене мут сочетанийым, предложенийым чын чонышаш; нине ойлымаш ужаш-влакын предложенийыште могай член лиймыштым умылтарышаш;
- тунемме ойлымаш ужашласе мут-влакын ышталтме йөншытым палышаш; нуным состав дене лончылен моштышаш;
- класслаште тунемме орфограммым муын, умылтарен моштышаш;
- ончыч тунемме пунктограммым палышаш да умылтарышаш;
- пөлем, пөрткөргө але пүртүс нерген возымо текстым тичмашын але кўчыкын каласкален моштышаш; текстлан кумда планым ыштышаш; туныктышын темлымыж почеш сочиненийым официально-деловой стиль дене возышаш; тунемше деловой кагазым серен моштышаш;
- тўрлө марий мутер дене, тыгак рушла-марла але марла-рушла мутер дене пайдаланен моштышаш.

Туныктымо лектышым кузе аклыман

(Требования к результатам обучения)

Туныктышын пўтынъ пашаже тыгай задачым шукташ виктаралтшаш: личностный, регулятивный, познавательный, коммуникативный.

Личностный УУД. Тунемме пашан тиде могырым шындыме задачиже-влактыгай лектышан лийшаш улыт:

1. Тунемше марий йылмым шочмо йылме семын аклышаш, йоратышаш; тудын сылнылыкшым шижшаш; йылме гоч марий калыкын историйжым, тудын пагалыме енге-влакым, тудын тўвыражым пагалаш тунемшаш.

2. Шке кундемым, пўтынъ Россий мландым пагалаш, йораташ тунемшаш; нунын деке поро кумылжым шочмо йылме гоч почын ончыктышаш.

3. Тунемше йылме наукын кўлешлыкшым умылышаш. Тудын полшымыж дене ойым чын чонен кертмым, ваш умылымашын виянмыжым шижшаш.

4. Шочмо йылмын ен-влак коклашсе кылым ыштымыжым умылышаш, ваш келшен илаш полшымыжым аклышаш.

5. Йоча тыгак шочмо йылме дене вес енын кумылжым волтыде ойлен моштымым, важмалдык шомак дене тўрсыр нерген каласен кертмым шижшаш, шкенжын да весын йонылышыжым терген да тўрлен кертмым умылышаш.

6. Калык традицийым чыла шотыштат кучылт моштышаш.

Регулятивный УДД

1. Кеч-могай тўналме пашам шуктымо корным ужаш тыршышаш.

2. Шке ыштыме але йолташын пашажлан чын акым пуэн кертшаш.

3. Кўлеш умылымашым, шинчымашым вес источникла гыч пален налын моштышаш.

4. Ен-влак дене, йолташ дене мутланен моштышаш; тыгодым ойлышо енын кумылжым шижаш тыршышаш. Кўлеш годым енын мутыш пурен, ойым вес могырыш кусарен моштышаш.

5. Теме почеш радамлен, йодышым шынден моштышаш, текстлан планым чонен кертшаш.

6. Шке ойжым, пашажым терген кертшаш, чын але йонылыш улмыжым умылаш тыршышаш.

Познавательный УДД

1. Тўрлў лингвистический умылымаш-влакым рашемдаш тыршышаш. Тўрлў текстыште келшыше верлам муын моштышаш.

2. Тунемме книгаште, моло источниклаште кўлеш информацийым мушаш да ойлымо, возымо годым чын кучылт моштышаш.

3. Йырысе ылышым эскерышаш, пален налме шинчымашым моло-влаклан каласкалаш тыршышаш.

4. Ончылно улшо текстым тўрлў семын лудын моштышаш.

Коммуникативный УДД

1. Йолташ да моло кугыен-влак дене мутланен моштышаш.

2. Йолташын, кугыенын йодмыштым, кўштымыштым чын умылышаш да шукташ тыршышаш.

3. Кеч-могай ен дене диалогым чонен моштышаш, тыгодым марий йылме этикетым шуктышаш.

4. Ваш мутланыме годым ойын тўн шонымашыжым шижын моштышаш, кўлеш семын вашмутым пуэн моштышаш.

Тематический планирование

№	Тунемме раздел да тунемме материалы н темышт	Шагата	Кунам?		Палемдыме лектыш		УУД	Тергымаш, шке семын ыштыме паша
			план	факт	шинчымаш	моштымаш		
I Шочмо йылме.								
1	Марий йылме родо-тукым йылме ешыште	1			Марий йылме финн-угор йылме ешыште, моло йылмыла дене кылже	Финн-угор йылме-влаккоклаште улшо икгайлыкым ончыктышаш	Л П К	Финн-угор йылме ешым палаш
II Ушештарымаш								
2	Фонетике	1			Йон да сон йўк ден буква-влак.	Мутым фонетически лончылышаш	П К Л	Практический паша.
3	Муткылдыш да ойлончо	1			Муткылдыш да ойлончым синтаксически лончылымаш	Муткылдыш ден ойлончым синтаксически лончылышаш, кыдежан да тыглай ойлончым ойыркалышаш	Л П К	Практический паша
4	Лексике	1			Шомакын лексический да грамматический значенийже. Диалект да профессиональный мут-влак.	Ик значениян да шуко значениян, тўн да вончештарыме значениян мут-влакым ойыркалышаш, мутын значенийжым тўрлө мутер почеш рашемдышаш	Л П К Р.	Практический паша
5	Лўм мут	1			Лўм мутын ойлымаш ужаш ойыртемеже-влак	Лўм мутым числа, лица, падеж дене вашталтышаш, лўм мутым морфологически лончылышаш	К П	Практический паша
6	Вияш ой да диалог	1			Вияш ой ден диалогын чоналтмыже	Вияш оян предложенийыште дп диалогышто знакым чын шындышаш		Практический паша
7	Диктант	1			Шинчымашым иктешлымаш	Чын возышаш да грамматический пашам шуктышаш	Л	
III Пале мут								
8	Пале мут нерген	1			Пале мутын морфологический ойыртемеже, ойлончышто	Пале мутым моло ойлымаш ужаш гыч ойырышаш, тудын морфологический		Текстым лексике могырым

	умылымаш			рольжо	ойыртемжым да ойлончышто рольжым ончыктышаш		лончылымаш
9	Пале мутын степеньже-влак	1		Пале мутын танастарыме да превосходный степеньже-влак	Пале мутым танастарыме да превосходный степеньлашке шындышаш	П К Р	Мутер диктант. Практический паша
10	Танастарыме степеня пале мутын возалтмыже	1		Пале мутым возен моштымаш	Пале мутын степеньлажым чын чонышаш да возен моштышаш.	П К Л	Мутер диктант. Практический паша
11	Изложений «Шордо презым утарымаш»	2		Текстын темыже да тун шонымашыже, планым чонымаш, проблемный йодыш-влак	Текстын темыж ден тун шонымашыжым умылышаш, планым чонышаш, текстым возышаш, текстыште нолталме проблеме почеш шонкалышаш	Л П К	«Шордо презым утарымаш» текст
12	Пале мутын ышталтмыже	1		Тун пале мутым умылымаш. Вес мут гыч лийше пале мут-влак	Тун пале мут ден вес мут гыч лийше пале мут-влакым ойырышаш	П Л К	Практический паша
13	Сложный пале мут-влак	1		Сложный пале мут-влак	Сложный пале мут-влакым чын возышаш	П К Л	Практический паша
14	Суффикс дене лийше пале мутым возен моштымаш	1		Суффикс дене лийше пале мутым возен моштымаш	Суффикс дене лийше пале мутым возен моштымаш	П К Л	Практический паша. Мутер паша
15	Диктант	1					
16	Пале мутым лум мут семын кучылтмаш	1		Пале мутын лица, числа да падеж дене вашталтмыже	Лум мут семын кучылтатше пале мутым мушаш, тыгай пале мутым лица, числа, прадеж дене вашталтышаш	П К Л	Практический паша
17	Пале мутым иктешлымаш			Пале мут нерген шинчымашым пенгыдемдымаш	Пале мут нерген чыла йодышлан вашмутым пуышаш	К Л	Тест почеш шинчымашым тергымаш

		1					Р	
18	Контрольн й паша	1			Шинчымашым тергымаш	Чыла паша-влакым ыштышаш	Л Р	Вариант дене паша
IV	Чот мут							
19	Чот мут нерген умылымаш	1			Чот мутын ойлымаш ужаш ойыртемже, тудын ойлончышто рольжо.	Чот мутым ойырышаш, предложенийште могай рольым шукта - палышаш	П К	Практический паша
20	Чот мутын ышталтмыж е	1			Простой, сложный да составной чот мут-влакын ышталтмышт	Чот мут-влакым чын возышаш	П К	Практический паша
21	Шотлымо да радам чот мут-влак	1			Шотлымо да радам чот мут- влак, нунын падеж дене вашталтмышт да ышталтмышт	Шотлымо да радам чот мутым ойыркалышаш, нуным падеж дене вашталтышаш	П К	Чот мутым морфологически лончылымаш
22	Лум мут пелен чот мутын кучылташ ыже	1			Чот мут лум мут ончылно кучылташме ойыртемже	Чот мут ончылно лум мутым чын кучылтшаш.	К Л Р	Мутер паша
23	Дробан чот мут-влак	1			Дробан чот мут-влак	Дробан чот мутым кучылт да возышаш	П К	Практический паша
24	Сочинений «Мыйын портем»	2					Л К	Творческий паша
25	Чот мутым лончылыма ш	1			Чот мутым лончылымаш	Чот мутым түрлө вечын лончылышаш	К П	Практический паша
26	Чот мутым иктешлыма ш	1			«Чот мут» теме дене шинчымашым тергымаш	Тунемше чыла вашмутлан чын вашмутым пуышаш	К Л	Тест
27	Диктант	1				Возышаш да грам. пашам шуктышаш		
V	Олмештыш мут							
28	Олмештыш				Олмештыш мутын ойлончышто	Моло ойлымаш ужаш коклаште	П	Практический паша

	мутын ойыртеме	1			рольжо да тудын разрядше-влак	олмештыш мутым ойырышаш, тудын морфологический палыже-влакым да синтаксический рольжым ончыктышаш, кутырымо да возымо годым нуным кучылтшаш	К Л	
29	Лицам ончыктышо олмештыш мут-влак	1			Личный олмештыш мут-влакын ойлончышто рольжо, вочмык дене вашталтмыже	Личный олмештыш мут-влакым мушаш, член семьи йымач чын палемдышаш	П К Л	Практический паша
30	Указательный олмештыш мут-влак	1			Указательный олмештыш мутын турло значения улмышт. Вочмык дене вашталтмышт да ойлончышто рольшты	Указательный олмештыш мут-влакым шарнышаш, нуным вочмык дене вашталтышаш, ойлончышто синтаксический рольштым чын палемдышаш	П К Л	Практический паша
31	Рашемдыше (определяющий) олмештыш мут-влак	1			Рашемдыше олмештыш мут-влакын вочмык дене вашталтмышт, ойлончышто рольшты	Рашемдыше олмештыш мут-влакым шарнышаш, южыжым личный олмештыш мут деч ойыркалышаш,, синтаксический рольжым чын ыштышаш	П К Л	Практический паша
32	Вопросительный да относительный олмештыш мут-влак	1			Вопросительный ден относительный олмештыш мут-влакын ойыртемышт	Нине олмештыш мут-влакым ойыркалышаш, ойлончышто нунын рольштым палышаш	П К Л	Практический паша
33	Сочинений «Школ тоштерыште»	2			Тоштерыште калыкнан ожнысо арверышт дене палыме лиймаш	Сочиненийште келшыше олмештыш мутым кучылт моштышаш	П К Л	Творческий паша
34	Раш палыдыме (неопределенный) олмештыш мут-влак	1			Нине олмештыш мут-влакын предметым, качеством, чотым ончыктымышт; тудын вочмык дене вашталт кертмышт, ойлончышто турло член лиймышт	Раш палыдыме олмештыш мут-влакым шарнышаш, нуным чын возышаш.	П К Л	Практический паша

35	Шорымо (отрицатель ный олмештыш мут-влак	1			Отрицательный олмештыш мутын шӧрен каласыме рольжо. Тудын лӱм мут дене кылдалтмыш годым вашталтдымыже.	Шӧрымӧ олмештыш мут-влакым палышаш, ойлончо член семын ончыктышаш. Нуным возымо да кутырымо йылмыште чын кучылтшаш	П К Л	Практический паша
36	Изложений	2			Текстын темыже, тун шонымашыже	Текстын темыж ден тун шонымашыжым рашемдышаш. Планым чонышаш, мут-влакын лексический значенийыштым умылышаш	П К Л	Творческий паша
37	Олмештыш мутым иктешлыма ш	1			Олмештыш мут-влак нерген шинчымашым тергымаш	Чыла йодышлан вашмутым пуышаш,	П К Л	Практический паша
38	Диктант	1					Л	Практический паша
VI	Наречий							
39	Наречий нерген умылымаш	1			Наречийын грамматический признакше да ойлончышто рольжо.	Моло ойлымаш ужаш гыч наречийым ойырышаш, ойлончышто рольжым палемдышаш наречийын значений тӱшкажым ончыктышаш	П К Л	Текстым лончылымаш
40	Наречийын значений тӱшкаже	1			Наречийын значений тӱшкаже.	Наречийын значений тӱшкажым ончыктышаш	П К	Практический паша
41	Наречийын лицаште каласалтмыже	1			Наречийын лицаште каласалтмыже	Наречийым лица дене вашталтышаш	П К Л	Практический паша
42	Наречийын ышталтмыже	1			Наречийын ышталтмыже	Тун наречийым ойырышаш. Вес мут гыч лийше наречийын ышталтме йӧныштым ончыктышаш, мут-влакым состав дене лончылышаш	П К Л	Практический паша
43	Сочинений «Сай тунемаш мо ок сите?»	2			Йылме лывыртыме паша. Наречийым кӱлеш верыште чын кучылтмаш	План почеш шке шонымашым радамлен возышаш	Л К	Творческий паша

44	Наречийым ыштыше суффикс-влак	1			Наречийым ыштыше суффикс-влак	Суффикс-влакым кучылтын, наречийым чын чонышаш	П К Л	Практический паша
45	Наречийым ыштыше частице-влак	1			Наречийым ыштыше частице-влак	Частице дене ышталтше нарчийым чын возышаш, состав дене лончылышаш	П К	Текст дене паша
46	Сложный наречий-влак	1			Сложный наречий-влак	Сложный наречийым чын возышаш.	П К	Практический паша
47	Составной наречий-влак	1			Составной наречий-влак	Составной наречийым чын возышаш. Ойлончышто сотавной наречийым мушаш.	П К	Практический паша
48	Наречийын степеньже-влак	1			Верым да кузе лиймым ончыктышо наречийын танастарымаш степеня лиймыже	Наречийым танастарыме да превосходный степеньлашке шындышаш.	П К Л	Мутер диктант
49	Наречийын моло ойлымаш ужаш деч ойыртемже	1			Наречийын моло ойлымаш ужаш деч ойыртемже	Наречийым лум мут, пале мут да почеш мут дечын ойырышаш. Ойлончыи член шот дене лончылышаш	П К Л	Практический паша
50	Наречийым возен моштымаш	1			Наречийым возен моштымаш	Суффикс дене лийше простой, сложный да составной наречийым чын возышаш, орфографий мутер дене пайдаланышаш	П К	Практический паша
51	Сочинений «Эр гыч кас марте»	2			Сочинений «Эр гыч кас марте»	Наречийым кучылтын, шке паша кечым радамлен возышаш	К Л	Творческий паша
52	Наречийым лончылымыш	1			Наречийым морфологический, состав дене лончылымыш	Наречий-влакым тўрлө могоыр гыч лончылышаш	К Л	Практический паша
53	Наречийым иктешлымыш	1			Наречийым иктешлымыш	Чыла йодышлан чын вашмутым пуышаш	К Л	Тест

54	Диктант	1				Грамматический пашам чын шуктышаш	Л	Вариант дене паша
VII	Идалык мучко тунеммым ушештарымаш							
55	Пале мут-влак	1			Пале мут-влак	Пале мут нерген шинчымашым пенгыдемдышаш	К Л	
56	Анысыр да кумда план	1			Анысыр да кумда план	Анысыр ден кумда планым ойырышаш, сложный планым чонышаш	П К	Текст дене паша Планым чонымаш
57	Чот мутын вийже	1			Чот мут нерген мутланымаш	Чот мутым возен моштышаш, член шот дене лончылшаш	К Л	Текст дене паша
58	Олмештыш мутын тўшкаже	1			Олмештыш мутын тўшкаже	Олмештыш мутын тўшкажым чын ойлышаш, член шот дене лончылышаш. Падеж дене вашталтышаш	К Л Р	Практический паша
59	Наречийын значений тўшкаже	1			Наречийын значений тўшкаже	Наречийын тўшкажым чын каласышаш, член шот дене, состав дене лончылышаш	К Л	Практический паша
60	Контрольный диктант	1					Л Р	Грамматический паша
61	Тестирование	1			Идалык мучко тунеммым иктешлымаш	Чыла йодышланат чын вашмутым пуышаш	Л Р	Тест
62	Резервный урок	1						